

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

‘Lydia’

‘En een zekere vrouw, met name Lydia, een purperverkoopster van de stad Thyatira, die God diende, hoorde ons, welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd.’

Handelingen 16:14

Ze verstaat het Woord, omdat de Heere haar hart heeft geopend.

Open Woord, open hart en open huis. Het begint met het open Woord. De Heere heeft het zo wonderlijk geleid, dat Lydia Gods Woord ontving. Dat had niemand kunnen denken. Paulus was niet van plan naar Filippi te gaan. Maar God de Heilige Geest leidt het zo, dat de apostel oversteekt naar Macedonië, dat is Griekenland – in ons werelddeel Europa. Er is hoop voor Europa! Waarom? Wel, de apostel met zijn helpers komt daar in Filippi, de belangrijkste stad in dat gebied. Het is een kolonie, dat wil zeggen dat er Romeinse militairen woonden en ook kooplieden voor de handel. Niemand zit er op het Evangelie te wachten. Dat valt niet mee, maar op de sabbat komt de apostel Paulus op een gebedsplaats buiten de stad, aan een riviertje. Daar spreekt hij met de vrouwen die daar samen kwamen om te bidden. Hij spreekt over God de Almachtige, Schepper van hemel en aarde. Hij is waard, dat wij Hem dienen, liefhebben en vrezen. Hij heeft alle recht op ons! Wij mogen geen moment doorbrengen in de zonde. Denk erom. Wij mogen geen stap zetten op een weg die God verboden heeft. De apostel zegt ook dat wij tegen God gezondigd hebben – tegen die God Die goed is en Die enkel goed doet. Wij hebben Hem verlaten. Dat is buitengewoon ernstig. Er is een breuk gekomen. Wij zijn zoveel tekort geschoten in gehoorzaamheid, in liefde, in toewijding. Ja, wij zijn tegen God ingegaan met gedachten, woorden en daden. Iedere zonde slaat God

in het gezicht. Denkt u daar wel eens aan?

Hoe kan dat ooit goed komen? Er moet betaald worden. Dat kunnen wij niet. Wij maken de schuld zelfs nog iedere dag groter. Wij hebben een Ander nodig: de Borg en Zaligmaker. De apostel predikt Christus Die geleden heeft aan het kruis en gestorven is voor de zonde van de Zijnen. Het Woord ging goed open.

Er is één vrouw die aandachtig luistert. De Heere opent haar hart. De anderen konden het ook allemaal horen, maar Lydia heeft er een diepe indruk van: Er is een God! Zij voelt dat. Wij hebben tegen God gezondigd. Dat hebben ze allemaal gehoord. Maar die Lydia is er bedroefd om.

En de apostel spreekt van de Borg en Zaligmaker. Hem heeft Lydia nodig! Ze verstaat het Woord, omdat de Heere haar hart heeft geopend. Van huis uit (van nature) hebben we een gesloten hart. Het is gesloten voor God en voor Zijn heilig Woord. En het staat wagenwijd open voor de dingen van de wereld. Smeek de Heere of Hij uw hart wil openen voor Zijn Woord. De apostel heeft Lydia zeker gevraagd of ze gelooft in God en ze haar zonde en schuld belijdt. En of ze genade en vergeving zoekt bij Christus.

Als ze daarop van harte ‘ja’ mag zeggen, kan ze gedoopt worden. Dat gebeurde door onderdompeling. Lydia werd gedoopt en haar huis. Dat wil zeggen, dat haar kinderen en/of slaven en slavinnen ook gedoopt zijn. Als de Heere haar hart geopend heeft, en ze

tot geloof gekomen is, dan komt dat ook uit in haar leven. Als wij vroom of degelijk praten en niet dicht bij de Heere leven, dan klopt het niet. Maar bij Lydia was het te merken, dat ze de Heere vreest. Ze heeft een open huis. Ze wil de apostel en zijn werkers graag ontvangen.

Paulus maakt daar liever geen gebruik van. Maar ze dringt aan. Ze is handig daarin. Ze kan zeggen: ik heb hen met list gevangen. En ze denkt: dan kan ik nog meer horen van Gods Woord en van de Heere Jezus Christus. Ze krijgt ontdekkend en vertroostend onderwijs – uit het Woord.

Lydia zorgt voor voedsel, enz. Ze heeft een open huis. Dat is belangrijk geweest voor die christengemeente in Filippi. Want er was soms verdrukking en vervolging. Denkt er niet gering over. Eerst hoort u van het open Woord. Vervolgens van een open hart – dat heeft de Heere gedaan. En een open huis. Het geloof werkt door de liefde, de psalmdichter bidt: ‘Leer mij naar Uw wil te hand’len, ‘k zal dan in Uw waarheid wand’len, neig mijn hart en voeg het saam tot de vrees van Uwe naam. Heer’, mijn God, ik zal U loven...’

H. van der Ham

Het begin van Judas brief

Judas 1 en 2

De broers Jakobus en Judas hebben beiden een brief geschreven. Ze behoren tot de Heilige Schrift. Met de vermelding van apostel. Ze stonden in dienst van Jezus Christus. Over hun persoon en hun brief is de kritiek niet uitgebleven. Vandaag is die nog niet voorbij.

Auteur

Als het gaat over Judas dan zijn twijfels omtrent zijn persoon en werk niet verdwenen. Is Judas wel een broer van Jakobus en de schrijver van de brief? Moeten we zijn naam niet zien als een pseudoniem? Sommigen menen dat een voor ons onbekend auteur de naam van autoriteiten als Jakobus en Judas gebruikt heeft om

zijn geschrift een zeker gezag te verlenen. Dit nu kwam in verleden tijden nog al eens voor. Weer anderen wijzen op de nalatigheid van Judas wat het apostelschap betreft. Judas noemt zich niet een apostel van Jezus Christus gelijk dat anderen doen. Denk aan Paulus. In zijn brief (vs. 17) roept Judas de geadresseerden op te gedenken de woorden die voorgezegd zijn door de apostelen van onze Heere Jezus Christus. Judas heeft het dan niet over zichzelf. Wanneer het gaat over de brief zelf dan zijn er krasse uitdrukkingen gedaan. Men heeft gezegd: het is het meest onbegrepen werk van het Nieuwe Testament. Een commentator heeft er aan toegevoegd:

deze brief voert ons in een sfeer van engelen en duivelen. Van vromen en vrijbuiters. Van lofprijzing en weeklacht. Een schrijven wordt gegeven in een taal die de moderne mens vreemd is en in geen enkel opzicht aanspreekt noch aantrekt. Zo zou er meer gezegd kunnen worden. Is het daarom maar niet beter dit briefje over te slaan? Heeft het wel waarde voor ons? Die laatste vragen mogen niet gesteld worden.

Betrouwbaar

De kerk gaat allereerst uit van de betrouwbaarheid van de brief van Judas. De brief is Gods gave. De brief van Judas behoort daarom tot de canon. Vanaf het jaar 200 na Christus is dit officieel vastgesteld. Het woord canon betekent wet, regel, richtsnoer en is sinds de 3e eeuw in gebruik om het geheel van de Schrift aan te duiden als het gezaghebbende Woord van God. Dit gezag van de canon rust op de inspiratie of theopneustie door de Heilige Geest. De Schrift is van God (2 Tim. 3:16). Dat gezag wordt door de mens in het geloof aanvaard door het getuigenis van de Heilige Geest in het hart (Ned. Geloofsbelijdenis art. 5). Al de 66 boeken zijn canoniek. Dat hebben de concilies van Hippo Regius 393 en Carthago 397 bevestigd. Al die boeken zijn met Goddelijk gezag bekleed. Bijzonder in de Nederlandse Geloofsbelijdenis wordt dit door de kerk erkend. Al deze boeken alleen namelijk de 66, ontvangen wij voor heilig en canoniek. Ze zijn gezaghebbend, ze zijn regel voor het geloof, tot een fundament voor het geloof, tot versterking van het geloof, art. 5 NGB. Dit belijden mag niet tot het verleden gaan behoren. Het dient een levensstuk te blijven. De levensader van de kerk wordt

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van ds. H. van der Ham over Hand. 16:14 'Lydia.' Ds. Tanis begint te schrijven over de brief van Judas. Ds. P. Roos schrijft over de crisis in Europa. Ds. J.M.J. Kieviet schrijft verder over het avondmaalsformulier. In de rubriek sprekend verleden een artikel geput uit het werk van ds. Theodorus van der Groe over de bekering. Tenslotte wat boekbesprekingen en een persbericht.

Ambtsdragersconferentie

Ds. J.M.J. Kieviet hoopt te spreken over het onderwerp 'homoseksualiteit'. Vanwege de bevestiging en intrede van ds. Procee in Middelharnis wordt deze conferentie D.V. nu 14 januari gehouden in het gebouw van de CGK te Noordeloos.

Katwijk en Meerkerk

Door het vertrek van ds. K. Hoefnagel is de gemeente van Katwijk vacant geworden. De Heere gedenke gemeente en kerkenraad en geve op Zijn tijd een nieuwe herder en leraar. Ds. Hoefnagel mocht bevestigd worden en intrede doen in de gemeente van Meerkerk. We wensen ds. Hoefnagel, zijn vrouw en gezin alsook de gemeente en de kerkenraad van Meerkerk van harte Gods zegen toe. Adres fam. K. Hoefnagel: Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk, tel. 0183-351357.

Dankdag voor gewas en arbeid

D.V. woensdag 2 november zal de jaarlijkse dankdag voor gewas en arbeid weer gehouden mogen worden. De Heere werke in het hart ware dankbaarheid voor alles wat in de achterliggende periode ontvangen mocht worden. De Heere sterke allen die het moeilijk hebben. Bovenal zegene de Heere de prediking van Zijn Woord.

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 15 november verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 3 november.

AvH

door gevoeld. Daar nu hoort het eene briefje van Judas bij. Het is van God ingegeven geschrift. Behoren we er ook mee om te aan. En wat niet te begrijpen is wordt door verklaring verduidelijkt. Want ook dit briefje is nuttig tot lering, tot verbetering, tot ontwijzing die in de rechtvaardigheid is (2 Tim. 3:16). De kerkvader Irenaeus heeft geschreven: Judas heeft wel een korte, maar met woorden van hemelse wijsheid vulde brief.

Was over Judas

Wanneer het gaat over de naam Judas dan is die verwant aan de oud-testamentische naam Juda. Het is een naam van betekenis. Het is die de Heere zal prijzen. In het Nieuwe Testament komen we de naam Judas verschillende keren tegen. Uit de Schriftgegevens wordt duidelijk dat Judas naar het geslacht een broer was van Jezus. In Mattheüs 13:55 wordt ons het één en ander meegedeeld. Het gezin van Jozef en Maria was bekend. Bijzonder in Nazareth. Jezus had een aantal zusters en vier broers. Het gezin van de timmerman Jozef werd betrokken bij wat Jezus deed in de synagoge. De reactie op de persoon van Jezus, op Zijn woorden en daden, bleef niet uit. Men nam aanstoot aan Jezus door Zijn afkomst. Die was een onverwachten hinderpaal om in Hem te geloven. Het niet geloven in Hem staat ook beschreven van Jezus' broers (Joh. 7:5). Welk een lijn heeft dit Jezus gedaan. Maar hij vluchtte niet uit het gezin of uit de stad. Hij bleef Zijn roeping en zending getrouw. Uitzien naar de vervulling van Zijn woorden. Al wat de Vader Mij gegeven heeft, zal tot Mij komen en die tot Mij komt zal ik geenszins uitwerpen (Joh. 7:37). Ook in het leven van Judas is dat vervuld. Jezus is zijn oudste Broeder geworden in geestelijke zin. Zijn Messias, Zijn Zaligmaker. Zijn Heere. Gods verkiezende liefde is groot en rijk. Wie het ondervindt wordt al kleiner. Men wordt het met Paulus eens: Alhoewel ik niets ben. De Heere werkt in alles. Hij krijgt de hoogste plaats in het leven. Dat bemer-

ken we ook in de zelfmededeling door Judas. Hij schrijft niet: ik ben een broer van Jezus. Dat wil niet zeggen dat hij die verhouding gering acht. Wat in zondag 14 staat van onze Catechismus is hem inhoudelijk niet onbekend gebleven. Wat uitstraalt wil Judas benadrukken. Ik mag een slaaf zijn van Jezus Christus. Een slaaf is hij naar twee zijden. Persoonlijk en ambtelijk. Dat is de roep van elke ambtsdrager. Door Goddelijk onderwijs en overtuiging komt men ook nu er achter dat men een dienstknecht is van de zonde. Een slaaf van de satan. Levend in een onveranderlijke staat. Jezus zegt: Gij zijt uit uw vader de duivel en wilt de begeerten van uw vader doen (Joh. 8:44). Daarvan loskomen is uitgesloten. Gelijk Israël in Egypte. De satan heeft het lichaam, de ziel en de geest van de mens als zijn werkterrein gekozen. Welk een ontzettende werkelijkheid is het. Alle mensen, ook kerkmensen, verbondskinderen, zijn geboeid in de kettingen van de satan. Maar er is redding. Bevrijding door Hem van Wie geschreven staat: hiertoe is de Zoon van God geopenbaard opdat Hij de werken des duivels verbreken zou (1 Joh. 3:8). Wie uitziet naar de sterke Held, de Leeuw uit de stam van Juda, met het gebed 'voer mij uit mijn gevangenis tot roem Uws Naams die heerlijk is' wordt verlost uit de heerschappij van de satan en van slavendienst veranderd. Vrij maar gebonden aan Jezus Christus. Die werkelijkheid kende Judas. Tevens werd hij als slaaf in de ambtelijke dienst geplaatst. Die twee zaken behoren ambtsdragers niet onbekend te zijn. Bijzonder predikanten. De band aan de getrouwe Zaligmaker, Die met Zijn dierbaar bloed voor al de zonden volkomen betaalde en verlost heeft uit de macht, de kracht van de satan. Dit nu stimuleert tot het dienstwerk om een middel te zijn in 's Heeren hand. Ook Judas wilde dit zodat hij overal rondgereisd heeft voor en in de dienst van het Evangelie (1 Kor. 9:5). Ook als schrijver wilde hij zich geven.

Broer van Jakobus

Nu noemt Judas zich een broer van Jakobus. Deze was geen onbekende in de gemeente. Bijzonder niet in Jeruzalem. Hij nam daar een vooraanstaande plaats in. Welk een wijze woorden heeft hij gesproken op het apostelconvent (Hand. 15). In zijn aanduiding wil Judas erop wijzen: we kennen als broers de geestelijke band aan onze Zaligmaker en Heere. We staan beiden in Zijn dienst. We hebben één boodschap. Onderscheiden. Maar de grondtoon is gelijk. Wanneer we het karakter van Judas moeten schetsen dan is hij een bescheiden man geweest. Hij maakte geen ophef van zijn vleeselijke verwantschap met Jakobus of van de genoemde relatie met de Heere Jezus. Juist het tegendeel. Dat is vrucht van genade. Graag ging hij schuil achter zijn persoon. Hij eerde hem op zijns werks wil. Maar samen met Jakobus wilde hij strijden voor het Koninkrijk van de Heere. Inwinnend en opbouwend. Een levensvoorbeeld voor ons. Want daarover gaat het in de dienst van de Heere.

Adres

Wie nu de geadresseerden van de brief waren weten we niet. We kunnen er wel van overtuigd zijn dat zij voor Judas geen onbekenden waren en de joods-christelijke godsdienst was hun niet vreemd. Met welk een naam worden de geadresseerden aangesproken. Hij noemt hen geroepen. De roep van God door het Woord heeft geklonken. De Heere deed dit vergezeld gaan van Zijn Geest, zodat de roeping des Heeren krachtdadig, onwederstandelijk was. Ze werden geroepen uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht. De geroepen zijn tevens geheiligd door God de Vader (vs. 1). Het spreekt van beslaglegging op heel het leven van de geroepen. De geheiligden waren burgers van het Koninkrijk der hemelen en zo geplaatst in de wereld, in de samenleving. Zij waren één met hen van wie Petrus schrijft: Gij zijt een uitverkoren geslacht, een Koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk, opdat gij

Wie uitziet naar de sterke Held, de Leeuw uit de stam van Juda, met het gebed 'voer mij uit mijn gevangenis tot roem Uws Naams die heerlijk is' wordt verlost uit de heerschappij van de satan en van slavendienst veranderd.

zoudt verkondigen de deugden Desgenen Die u geroepen heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht (1 Petrus 2:9). Op de weg door het leven worden allen bewaard door Jezus Christus. Het bewaren doet Hij als Zaligmaker. Als Gezalfde. Als Koning. De Vader doet het door Zijn verkiezende liefde. Omklemmend. Er is dus tweërlei bewaring. Die bewaring door God de Vader, door God de Zoon, is er. Tot in eeuwigheid. Afval en wegrukken zijn uitgesloten. Die wetenschap, die verzekering, is een rijke troost, een onuitsprekelijke kracht. In het leven zijn er de beproevingen,

aanvallen en verzoekingingen door de satan. De wereld kan zich laten gelden. Maar het gaat heen naar een zekere toekomst. De dag van Jezus Christus. Het aanschouwen van God in gerechtigheid en het verzadigd worden met Zijn Goddelijk beeld.

Zegengroet

Drievoudig is Judas' zegen. Wat van de drie-enige God is en gegeven wordt laat hij horen. Barmhartigheid wordt als eerste genoemd. Van welk een volheid spreekt dit woord. Welk een kracht bezit het. Op welk een nederbuigende liefde wijst het.

Er spreekt het hart in van de drie-enige God. Vrede die alle verstand te boven gaat wordt geschonken. Vrede in het hart. Vrede op de weg. Doorstraald van liefde en troost. Aan zijn bede voegt Judas een wens. De deugden des Heeren mogen vermeerderen in jullie. Dit verrijkt, versterkt het leven. Het geeft levensmoed en levenskracht. Welk een pastor is Judas. Hij kent zijn Zender. Hij weet wat de Heere bezit, geeft en wil werken en doorwerken.

M.C. Tanis

Kerkelijk actueel

EUROPA

We worden dagelijks overspoeld door berichten die melden dat de crisis zich verdiept. Voor deze signalen mogen we niet doof zijn. Het zijn tekenen der tijden, waardoor de Heere spreekt. Het bepaalt ons ook bij ons aandeel, dat we hebben opgebouwd in de economische ontwikkeling van de moderne maatschappij.

Het geheel van onze economie is een toren van Babel.

Het is niet nodig dat ik u de zwakke plekken toon van de wereldeconomie. Ik zou dat niet goed kunnen ook, maar u weet zelf wel ongeveer dat het in landen als Griekenland niet goed gaat en dat ons lot nauw verbonden is met meerdere landen binnen de EU. We horen niet zo vaak dat ook Nederland zelf een enorme staatschuld heeft, die zo maar, door allerlei omstandigheden, ons boven het hoofd kan groeien. Wij allen, hoofd voor hoofd, dragen ons deel van die schuld mee. Licht het ook geestelijk niet zo?

Er is in deze dagen een breed gedragen verzet tegen het systeem van banken en beurzen. Als ik het goed zie, hangt ons lot niet zozeer of alleen af van feiten en cijfers, maar meer van stemmingen en menselijke nerveusiteit. Als Obama verkouden is, zou dat al een reactie op de beurs kunnen veroorzaken. Devaluatie vindt niet plaats op grond van slechte opbrengsten,

maar de oorzaak ligt in menselijke taxaties. Simpel gezegd, ik denk dat de (denkbeeldige) crisis begint in het hoofd van beurshandelaars en niet op de veilingen en de markten.

De banken spelen in deze wereld een overheersende rol. Het blijkt nu dat het bankwezen zware schaduwen werpt over onze maatschappij. Niet alleen door bonusen, maar eenvoudigweg omdat de bank een opslorpend monster is, dat uiteindelijk wil heersen over uw bezit. Veertig jaar geleden was de bank in uw dorp uiterst mensvriendelijk. Vrijwel alles werd gratis gedaan. Langzaam veranderde die welwillendheid. Banken verdienen miljarden aan het geld van de cliënt. We zijn met elkaar zonder argwaan de fuik ingezwommen. We zijn nu, net als bij alle afgoden het geval is, volkomen onderworpen gemaakt aan de Mammonwereld van het grootkapitaal. Zij maken uit wat

u met uw geld mag doen. Jaren geleden hoorden we van al maar fusies en ik heb daar persoonlijk iets in gezien van het doel van één wereldbank, een wereldheerschappij van bankiers en politici, waar antichristelijke machten zich vrij kunnen ontwikkelen.

Het geheel van onze economie is een toren van Babel. Wie aan de rand van de grote steden de reuzenflats ziet met daarop de grote en grootse namen van allerlei multinationals, voelt zich bijna doodgedrukt door de goden van deze tijd. Grote delen van de wereld lijden honger, onder ons zijn er gezinnen waar men met moeite rondkomt, terwijl een bank meldt dat er weer een winst van vele tientallen miljarden gemaakt is. Wat heeft een gewoon mens nog met die grote wereld van doen? De arbeider weet best dat het kan gebeuren dat hij en met hem nog tienduizenden anderen er zo maar uitgegooid kunnen worden. En dan staat hij op straat. Agedankt als een slaaf die overbodig is en wiens lot bepaald wordt door de grote concerns. Ik heb juist rond de beruchte datum van 9/11 nog eens wat opnamen gezien van de ineenstorting van de twin towers in New York. De mensen moeten

wel gedacht hebben dat de wereld verging; het was dramatisch en apocalyptisch wat zich daar afspeelde. De Heere heeft toen gesproken door onze afgoderij in het hart te raken. Het is een roepstem geweest die niet verstaan werd. U weet toch dat Gods oordelen in de Schrift te maken hebben met akkers en plagen, met rampen in de natuur en met ziekten en oorlogen? De Heere spreekt daarin. Hij sprak in de sprinkhanen in de dagen van Joël en Hij spreekt nu in die éne bacterie die een heel ziekenhuis plat legt. Is er een kwaad in de stad dat de Heere niet doet? Deze dingen tonen aan dat de gehele mensheid door het virus van de zonde is aangetast.

Adam kreeg de taak de aarde te onderwerpen. Stel het u voor: hij stond daar met slechts de kluiten en de distels. Kijk nu eens om u heen wat die kleine mens bereikt heeft. Wat een uitvindingen en ontdekkingen zijn er geweest. Er is vooral in de tent van Lamech hard gewerkt. De mens heeft uit de aarde en uit de aardse wetmatigheden grote geheimen aan het licht gebracht. Hij heeft de maan schijnbaar onder zijn voeten en hij beheerst het aardrijk. Hij vond het wapentuig uit, dat steeds geraffineerder en venijniger dood en verderf kan zaaien. Maar zeker, hij heeft ook schone tekenen van het Koninkrijk Gods gesteld. Althans, de kerk heeft deze middelen ook kunnen gebruiken, zodat kathedralen en domkerken de grootheid van het Godsrijk uitroepen. Ware er geen zonde, dan was de mens bijna Goddelijk. Dat kan alleen in verbinding met dat andere woord uit psalm 8: "Heere, onze Heere, hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde".

Maar de paradijsopdracht heeft het doel niet gehaald. God was er niet in. Integendeel, techniek en vooruitgang hebben ons willen doen denken dat het geloof een achterhaalde zaak is. Kerken kwamen leeg te staan en werden overbodig. Ik was gisteren in een oude dorpskerk in het Noorden: een beroemd orgel en het kerkgebouw getuigde van eeuwenoude vroomheid en godsvrucht, maar overal

in die kerk zag je een dikke laag stof; ook op de kansel. Geen geld en geen liefde meer om er nog wat aan te doen. Franca Treur zit bij Kuitert op schoot en ze zijn het samen goed eens, niet alleen over Zeeland, maar ook over de grote vragen van het leven. Ze hebben samen afgesproken dat er niets is en dat moeten we nu allemaal geloven. En wat dan het ergste is: de refogemeenschap heeft interesse bij hun ervaringen.

Dus blijkt tegelijk dat het een rijk van ijzer en leem is. Het beest dat Johannes zag, had een dodelijke wond aan zijn hoofd, wat wijst op de innerlijke gebrokenheid van al die eigenwaan. Zijn hoornen zijn aan de hoornen van het Lam gelijk, maar het spreekt als de draak, als de duivel. De afgoden hebben altijd weer dit kenmerk: ze verteren hun onderdanen, zoals Moloch de vuurgod, die de kinderen verslond. En al die macht, waarover zij beschikken, is hen gegeven. We zien in onze tijd hoe meedogenloos deze goden zijn voor de volkeren en de mensen. De mens is diep ontredderd, juist door die dingen, die hij inhaalde als de wonderen van de vooruitgang. De medicijnen hebben ons eigenlijk alleen maar verzwakt; resistentie heeft hun invloed gebroken. Insecten en virussen vrezen onze macht geenszins. Het paard loopt achter de wagen van de moderne vooruitgang. Het geheel is innerlijk vermolmd en verzwakt. Dezer dagen hebt u kunnen horen dat er medicijnen zijn die zullen bewerken dat de mensen 150 jaar kunnen worden. En dan? Weer een droom van de zich machtig wanende wetenschapper die nog steeds alleen maar geloof heeft in eigen kennen en kunnen.

Europa wordt een nachtmerrie voor velen. De Slowaken moeten helpen Griekenland te redden. Een Slowaak verdient gemiddeld € 700, terwijl een Griek duizend euro per maand meer verdient. Ieder land van Europa vaart mee op een schip, dat zonder dat we het wisten, niet zeewaardig is. Het kan elk ogenblik zinken. Deze economie kan niet gered worden. Dit is nu het resultaat van de

economen en de geleerden. Gods Woord komt hier duidelijk uit. Be-raadslaagt een raad en hij zal vernietigd worden. Vroeger was er de dorpseconomie; elk dorp had een winkel een eigen tuinderij en een meent, en iedereen had een groentetuin. Meer was er nauwelijks. Het dorp is tot een wereld geworden, zodat we bonen uit Egypte moeten eten en messen uit China gebruiken. De schaalvergroting was één van de afgoden, die heil zouden brengen. Schaalvergroting is in feite de formule voor: samen staan we sterk. Enerlei spraak en enerlei volk, dat is de droom van de mens, ook nu weer. Wat geeft de Heere in Zijn Woord precies aan waar de wortelzonde van de mensheid in bestaat. Concreet betekent dit dat Europa er nooit had moeten komen. Maar dat is niet de eigenlijke oorzaak. Europa was ook ooit groot en sterk door de kracht van de Reformatie. Het kwaad zit niet in Europa en niet in de techniek, maar het schuilt in ons hart. De mens heeft de aarde aan zichzelf alleen onderworpen. Hij heeft het nimmer ontruikt aan de god dezer eeuw en aan de overste dezer wereld. Het staat in dat ene woord, dat gesproken werd tot Belsazar: "Die God, in Wiens hand uw adem is en bij Wie al uw paden zijn, hebt gij niet verheerlijkt". Door de eeuwen heen heeft de kerk nooit raad geweten met dat rijk van Babel. Ze zou ook alleen maar vrede kunnen vinden in de woestijn, waarheen ze de vlucht moest nemen; omdat de Heere daar Zijn kerk zou voeden. Ontelbaar veel christenen over de gehele wereld kennen die woestijn maar al te goed. Maar wij, in het Westen, hebben met elkaar de noodzaak van die vlucht nog niet ingezien. Wat er van de kerk overblijft, komt daar ooit wel terecht. Want het teken van het beest wordt wel steeds meer opgedrongen. Het zal steeds meer zo gaan worden dat we niet meer kunnen kopen en verkopen. Maar vertel uw tiener eens dat ze straks geen blackberry meer kan aanschaffen, niet vanwege het geld maar vanwege de belangen der ziel. Kan ik en kunt u, als de vrouw van Lot, het Sodom der wereld loslaten, waar

*Dus blijkt
tegelijk dat het
een rijk van
ijzer en leem
is. Het beest
dat Johannes
zag, had een
dodelijke wond
aan zijn hoofd,
wat wijst op
de innerlijke
gebrokenheid
van al die
eigenwaan.*

uiteindelijk haar hart bleek achtergebleven te zijn? Dat zál kunnen, maar alleen door de kracht van Gods genade. Die uitweg uit Sodom ligt voor de deur en staat te gebeuren. Dat kunt u zien op die school in Oegstgeest, waar het bestuur verklaart dat het homostandpunt van een leerkracht onverenigbaar is met de grondslagen van de (Vrijgemaakte) school. Ik heb dit bericht met respect en erkentelijkheid gelezen. Het zou best kunnen dat onze kerk en onze zuil daar nog anders over

denkt. De schuldcrisis is aangrijpende werkelijkheid. Nu te geloven dat onze schuld bij God hoger is opgelopen dan die bij de bank. Dat is de eigenlijke crisis van Europa en de wereld. Bent u daar al aan ontdekt? De openbaring van Christus en Zijn bloed toont overduidelijk dat er betaald moet worden, maar ook dat er betaald is voor al Gods kinderen. Dat bloed is ook nu nog een middel om uw en jouw schuld te verzoenen. Laat dat nu de conclusie zijn die we verbinden aan de actuele proble-

matiek. De echte rijkdom ligt in het woord van de apostel: "Mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddrift". Er is een bank van vrije genade, die zonder prijs en zonder geld kredieten verleent. Voor het eeuwige, maar ook voor het tijdelijke leven. De woorden gratis en gratia gelden in het Koninkrijk Gods!

P. Roos

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier (55)

"Uit deze inzetting van het heilige Avondmaal van onze Heere Jezus Christus zien wij, dat Hij ons geloof en betrouwen op Zijn volkomen offerande (die eenmaal aan het kruis geschied is) als op de enige grond en het enige fundament van onze zaligheid wijst..."

Is de grondslag
waarop ik mijn
zekerheden
bouw, wel
stevig genoeg?

De vorige keer wees ik op een serie preken van Ebenezer Erskine. Uitgangspunt daarvan is Hebr. 10: 22: "... zo laat ons dan toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekertheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten en het lichaam gewassen zijnde met rein water." Een vertaling van dit boek is enkele jaren geleden verschenen onder de titel *De zekerheid van het geloof*.

In één van die preken zoekt Erskine een antwoord op de vraag naar de gronden van de zekerheid van het geloof. We voelen wel aan: dat is een terechte vraag. Een mens kan immers zo z'n vermeende zekerheden hebben, maar stel je voor dat die bij nader inzien niet blijken te deugen. We kunnen bijvoorbeeld wel denken dat we 80 of 100 jaar zullen worden. Maar de vraag is: op grond waarvan denken we dat? Zijn de motieven die ons bij die gedachte op de been houden, wel geldend? Is de grondslag waarop ik mijn zekerheden bouw, wel stevig genoeg?

Welnu, geldt dit al voor de praktijk van het gewone leven, ten aanzien van het geestelijke leven is het wel dubbel belangrijk ons af te vragen of onze gronden wel deugen. We gaan immers op een eeuwigheid aan. Daarom is het zaak ons ervan te vergewissen dat de zekerheid waaruit ik leef een echte zekerheid is, of ze gegrond is. Erskine stelt die vraag als volgt: "waarop heeft het geloof zijn vertrouwen te stellen, als het tot God gaat in de volle zekerheid door Hem ontvangen te worden?"

Het antwoord op die vraag luidt: "op de volkomen voldoening en de krachtige voorspraak van de Zoon van God als de grote Hogepriester." En hij voegt er aan toe: "voor een ieder die over deze nieuwe en levende weg tot de Heere wil komen om genade en barmhartigheid te verkrijgen en om geholpen te worden ter bekwaamere tijd volgt hierop van de kant van een verzoende God de belofte dat hij welkom is en hartelijk ontvangen zal worden. Want Hij die het beloofd heeft, is getrouw!"

grond

Ons avondmaalsformulier spreekt ook over de grond van de zekerheid van het geloof. De opsteller doet dat omdat hij zojuist een

christen heeft getekend die bij zichzelf niet zoveel zekerheid en vastheid vindt. Hij had het over "de verslagen harten van de gelovigen"; in dat verband klonk zelfs het woord "kleinmoedig". Van deze christenen wordt gezegd dat zij midden in de dood liggen, dat zij nog veel gebreken en ellendigheid in zich bevinden en dat ze dagelijks met de zwakheid van hun geloof en de boze lusten van hun vlees te strijden hebben. Zij hebben in zichzelf niets te zoeken wat hen aangenaam maakt bij de Heere. Zij moeten het allemaal afschrijven. Het legt geen gewicht in de schaal bij de heilige God. Maar van deze zelfde avondmaalgangers lezen we dat zij het leven buiten zichzelf in Jezus Christus zoeken. Daar is de zo nodige zekerheid en veiligheid te ontvangen. Daar is ook de grondslag voor de zekerheid van het geloof te vinden. Tot die erkenning wil het heilig Avondmaal ook leiden. De Heere wil het geloof en betrouwen van de Zijnen op het volkomen kruisoffer van de Heere Jezus als op de enige grond en het enige fundament der zaligheid vestigen, vast maken. Een ander fundament is er immers niet.

Erskine wijst er in zijn boek op dat deze grondslag door de Heere

bekend gemaakt wordt door middel van Zijn genadige belofte. De belofte van Gods ontferming in de Heere Jezus Christus en door Zijn heilswerk. Het is een grondslag die niet beschaamt. Aan allen die zich op dit fundament laten zinken, is er eeuwig behoud. “Hij die het beloofd heeft, is getrouw!” Erskine: “Laat ons dan, omdat de Heere er voor instaat dat Hij ons zal ontvangen in de weg die Hij ook Zelf ontworpen heeft, Zijn trouw bewaren door toe te gaan in de volle zekerheid van het geloof, of in de volle en vaste overtuiging dat wij, naar Zijn belofte, aangenomen zullen worden in de Geliefde. Hij is de deur tot het heiligdom, de nieuwe en levende weg en de Hoëpriester over het huis van God.” Troostvolle woorden schrijft Erskine vervolgens als hij de gedachte van die grondslag wat nader uitwerkt. Hij doet dat aan de hand van de deugden van Gods goedheid, Zijn kracht en Zijn trouw. Over elk een enkele zin. “(1) De genade, barmhartigheid en goedheid van een belovend God, geopenbaard en afgekondigd in het Woord, zijn een bijzondere grond voor zondaren om tot Hem de toevlucht te nemen in de volle zekerheid van het geloof. Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God. Daarom nemen de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht. (2) Het geloof grondt zijn zekerheid op de onmetelijke kracht van een belovende God. Als het eenmaal overtuigd is van Zijn liefde, barmhartigheid en goedwillendheid in Christus, gaat het zich verder verlaten op Zijn eeuwige kracht. (3) De waarachtigheid en trouw van God in Christus, verbonden aan de belofte, zijn de derde grond waarop het geloof bouwt als het in volle verzekerdheid toegaat.”

deugden

Waar zijn de deugden van Gods goedheid, macht en waarheid het meest openbaar gekomen? Is het niet in de weg en het werk van de Middelaar tussen God en mensen? Gods goedheid in de Zelfovergave van de Zaligmaker die Zijn leven gaf en Zijn bloed stortte voor vijanden. Gods macht in de overwin-

ning die Christus aan het kruis behaalde op de grote vijand toen Hij het uitriep: “Het is volbracht!” Gods waarheid in de volharding die Hij toonde in de verheerlijking van de Naam en de zaak van Zijn Vader, zelfs door nood en dood heen. Zijn waarheid niet minder in de trouw die Hij betoonde in Zijn ontferming over de Zijnen die Hij heeft liefgehad tot het einde. Wel, deze goedheid, kracht en waarheid worden getoond in de tekenen van het Avondmaal. Opdat een arm en behoeftig volk daarop het oog zou slaan en in die tekenen de hartelijke liefde en trouw van zijn Middelaar bevestigd zou zien. Tot nadere oefening en versterking van het zo dikwijls aangevochten geloof. “*Uit deze inzetting van het heilige Avondmaal van onze Heere Jezus Christus zien wij, dat Hij ons geloofen betrouwen op Zijn volkomen offerande (die eenmaal aan het kruis geschied is) als op de enige grond en het enige fundament van onze zaligheid wijst...*”

Dat is dan ook de enige grond en het enige fundament. Want we belijden met zondag 11 van onze catechismus dat “*Hij ons zalig maakt van al onze zonden*” en tevens dat “*bij niemand anders enige zaligheid te zoeken of te vinden is.*” Het is immers één van de twee: “*of Jezus kan geen volkomen Zaligmaker zijn, of die deze Zaligmaker met een waar geloof aannemen, moeten alles in Hem hebben, dat tot hun zaligheid nodig is.*” Hij is een volkomen Zaligmaker. Niet alleen een Zaligmaker van verwerving, maar ook een Zaligmaker van toepassing. Want het is Zijn Geest die in de harten het zaligmakende geloof plant. Zodat een verslagene van geest niet anders meer kan dan de toevlucht tot Hem te nemen. Zijn nood is er te groot voor om het niet te doen. Hij kan het zich niet permitteren om van deze Zaligmaker weg te blijven. En dat ook telkens weer. Het is Luther die er herhaaldelijk op gewezen heeft dat bij dat geloof het ‘mijnen’ hoort. De geloofsactiviteit waarvan Thomas en zijn belijdenis het voorbeeld is: “*Mijn Heere en mijn God!*” In een ander geschrift van Ebenezer Erskine lees ik: “O, dat woordje

‘mijn’. Wat een lieflijk woordje toch! O Heere, bewaar me bij die belijdenis van Thomas en laat mij dit door ongelooft niet opgeven.”

Het geloof in zichzelf beschouwd is maar een schamel ding. Het is de hand die het aangebodene aanneemt. Het is de emmer die ik neerlaat in de put van het levende water. Het is de mond die ik open doe, zo breed als maar mogelijk is, om te ontvangen al wat mij ontbreekt. In één woord: het geloof is het instrument, zo schamel als het in zichzelf is, waarmee ik Christus ontvang en aanneem als de mijne.

Op de dag waarop ik dit geloof voor het eerst oefen, ontvang ik de volle Christus – met Zijn wijsheid, met Zijn rechtvaardigheid, met Zijn heiligmaking, met Zijn volkomen verlossing. Op die ene dag ben ik wedergeboren tot een levende hoop, ben ik wijs gemaakt tot zaligheid, ben ik rechtvaardig voor God en heilig in Zijn oog, ben ik gered van het verderf en gekroond met goedertierenheid en barmhartigheden. Op die ene dag heb ik alles ontvangen wat tot mijn zaligheid dient. Erskine zegt ergens ongeveer dit: “Bij de eerste openbaring en ontdekking van Christus door Woord en Geest kan het geloof niet nalaten te zeggen: Mijn Heere en mijn God! Al wordt dat niet altijd direct zo met de mond uitgesproken, maar dit is het wat het hart zeggen wil...” Mijn leven lang daarna heb ik nodig om het te leren en te beoefenen. En het is met name aan Zijn tafel dat Hij mijn zwakke en aangevochten geloof wijst op de tekenen van brood en wijn, namelijk op Zijn volkomen offerande “als op de enige grond en het enige fundament” van mijn zaligheid.

J.M.J. Kieviet

Want het is Zijn Geest die in de harten het zaligmakende geloof plant.

Theodorus van der Groe.

De bekering (7)

Gods kinderen verblijden en verheugen zich in de Heere. Zij zien God in Zijn beminnenswaardigheid, algenoezaamheid en heerlijkheid. God is het Voorwerp van hun liefde, aanbidding en blijdschap. Zij verstaan wat Asaf belijdt in Psalm 73:25 'Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde.' Het geldt van Gods kinderen: 'Ik ben zeer vrolijk in de Heere.'

Vreugde

De afsterving van de oude mens en de opstanding van de nieuwe mens horen onafscheidelijk bij elkaar. De opstanding van de nieuwe mens is een hartelijke vreugde in God door Christus en een lust en liefde om naar de wil van God in alle goede werken te leven. Iedereen kent vreugde in de algemene zin van het woord. Men vindt vreugde in geld en goed, in werelds vermaak, feesten, mooie kleren, mooie huizen en meubels. Lekker eten en drinken, een eervolle positie en een stil en onbekommerd leven. De onbekeerde mens zoekt zijn vreugde in vleselijke dingen. God en al wat geestelijk is, is voor hem verborgen. Het verstand van Gods kinderen is verlicht. Zij vinden vreugde in de Heere en in Christus. Gods kind leert Christus kennen als de Middelaar, Zalmaker en Verlosser. In het hart is er een innige en tere blijdschap. De hemel komt in het hart wanneer God in Christus gekend wordt en door de bekeerde zondaar als de God van zijn heil wordt aangenomen en omhelsd. Voor de bekering verblijdde de mens zich in de ijdele dingen van de wereld. Door de bekering komt er een onuitsprekelijke vreugde in God. Het wordt gezien dat God goed is en dat een klein kruimeltje en vonkje van Zijn genieting de

ziel oneindig meer blijdschap kan aanbrengen dan al de goederen van deze wereld. Alle ware vreugde in God heeft haar oorsprong in het geloof. De ziel ziet Christus in Zijn macht, dierbaarheid, bereidwilligheid en algenoezaamheid. De ziel wendt zich tot Christus, verenigt zich met Hem en laat zich door Hem tot de Vader leiden. De Catechismus spreekt dan ook over een vreugde in God door Christus. God in Christus is het voorwerp van vreugde. Van der Groe schrijft: 'Nog eens, de rechte geestelijke en gelovige vreugde in God is een tedere, ootmoedige vreugde, die met vreze en beving vergezeld gaat.' Dat lezen we in Psalm 2: 'Dient den HEERE met vreze, en verheugt u met beving.' De ziel is bang de Heere te vertoornen of Hem te ontheiligen. De vreugde van de ziel in God maakt de mens heiliger en trekt de ziel af van al wat geen God is. De vreugde doet de zonde al meer haten en vlieden. De vreugde maakt gewilliger om naar Gods geboden te leven. We citeren: "O, al had een mens duizend zielen en evenveel lichamen, hij zou ze dan gaarne aan de Heere en Zijn dienst voor eeuwig willen overgeven, want hij ziet, gelooft en ondervindt, dat de Heere het zo waardig is, en het is dan zijn grootste droefheid, dat hij de Heere niet meer kan dienen, en niet hartelijker liefhebben, niet tederder beminnen, en niet ootmoediger met en voor Hem wandelen." Het wordt beleefd: 'Ik zal de weg Uwer geboden lopen, als Gij mijn hart verwijdt zult hebben.' De ware en geestelijke vreugde is de tederste en grootste vreugde. Zij is er zelfs te midden van tegenspoeden en droefheden. De vreugde in God door Christus overtreft alle vreugde die er maar te bedenken valt. Een druppeltje

van deze vreugde is genoeg om de vreugde van de wereld van de hand te wijzen. Deze vreugde kan er ook zijn terwijl Gods kinderen veel droefheid en tegenspoed moeten meemaken in deze wereld. Ook in tijden van vervolging wordt deze vreugde ondervonden. "Hier vandaan was het, dat zoveel gelovige kinderen Gods, zoveel martelaren en bloedgetuigen, de wreedste pijn, en de smartelijkste en smadelijkste dood, al zingende, lachend en met blijdschap in de Heere, hebben kunnen ondergaan, want de blijdschap des Heeren was hun sterkte." Waar verheugt u zich in, wat is uw grootste vreugde? Veel mensen zijn vrolijk en blij, maar wat is daar de oorzaak van? Is het een geestelijke of een vleselijke blijdschap? Bent u blij met aardse of met hemelse dingen? Geeft God u vreugde of doet de wereld dat?

Hartelijke vreugde

Het gaat hier over een inwendige en geestelijke vreugde. Een vreugde in het hart of de ziel van Gods kinderen. Gods kinderen verheugen zich in God met hun ganse hart. De dichter van Psalm 4 zegt dat de Heere hem vreugde in het hart heeft gegeven. De vreugde in het hart uit zich ook naar buiten. Van der Groe schrijft: 'Nee, altijd zich met een betrokken en droefgeestig gelaat voor de wereld te vertonen, gedurig het hoofd te laten hangen als een bieze, altijd evenzeer te steunen en te zuchten, kan onmogelijk bestaan met de ware geestelijke en hartelijke vreugde in God. Dat leert ons de Zalmaker in Matth. 6:16, waar Hij Zijn discipelen vermaant, dat, wanneer zij 'vasten' en bedroefd zijn, zij nochtans 'geen droefgezicht zouden tonen, gelijk de geveinsden, die hun aangezichten mismaken, opdat zij van de men-

*Bent u blij met
aardse of met
hemelse dingen*

sen zouden gezien worden.⁷ De ware vreugde gaat samen met een vrolijk gelaat en passende uitingen van vergenoeging en blijdschap. Het hart is de bron, schatkamer en zetel van die zalige vreugde. Door wedergeboorte en bekering wordt het hart toebereid voor die vreugde. Die blijdschap kan nooit geheel uit het hart worden weggenomen. Op aarde is er een beginsel van de ware vreugde, in de eeuwigheid zal die vreugde volmaakt zijn. De vreugde van Gods kinderen is rein, zuiver, hartelijk en geestelijk. Gods kinderen mogen God in Christus als de God huns heils omhelzen, geven zich aan Hem over en steunen op Hem. "Welke vreugde is toch bij deze te vergelijken: de gehele wereld met al haar ijdele goederen en vermaken moet als een Dagon vallen voor het minste kruimpje van deze geestelijke vreugde in God!" De vreugde is niet altijd en in al Gods kinderen even groot en sterk. Het wordt gebeden wat David bad: 'Geef mij weder de vreugde Uws heils.'

Door Christus

De catechismus schrijft over een hartelijke vreugde in God door Christus. Buiten Christus is God voor alle zondaren een verterend vuur en een eeuwige gloed. God kan met de zonde niet de minste gemeenschap hebben. Maar door Christus hebben Gods kinderen toegang tot de Vader. De Heere Jezus Christus is ook alleen de Werker, Auteur, Fontein en Springbron van alle ware vreugde van Gods kinderen. Door de Heilige Geest wordt die vreugde in de harten van Gods kinderen gewerkt. We lezen in Galaten 5:22 dat de vrucht des Geestes blijdschap is. "Zo is deze geestelijke vreugde in God dan een allerzachtst en heerlijkst Verbondsgoed, dat opgesloten ligt in de Fontein Christus, en uit deze Fontein door de Heilige Geest gedurig in een meerdere of mindere mate in der gelovigen harten wordt overgebracht en uitgestort. Christus is de Fontein van

alle geestelijke vreugde en blijdschap en de gelovigen genieten en ontvangen die gedurig bij en uit Christus, door de Heilige Geest."

Toepassing

Zolang een mens onbekeerd is en buiten God en Christus in de zonde leeft, kent hij de ware, geestelijke en zalige vreugde niet. De ware vreugde komt uit de Fontein Christus, door middel van de bekering. God is voor onbekeerden een verterend Vuur en een vertoornd Wreker. "...treurt en weent toch, omdat gij nog buiten God zijt, omdat God u nog geheel vreemd en nog uw vijand is! O, ziet toch uit, opdat gij de Heere Jezus Christus tot uw Weg en uw Leidsman verkrijgt bij en tot de Vader! Wendt u toch nu zonder lang uitstel tot de Heere Jezus, neemt Hem aan, en gelooft in Hem, - opdat gij door Hem behouden en met God verzoend moogt worden! Och, het is nu nog tijd voor u: Christus roept u nu nog, en de Vader biedt u Deze, Zijn Zoon, nu nog aan, om in Hem voor u te worden een God van volkomen zaligheid. Wee u dan, zo gij het tot het einde toe wilt uithouden, en u onttrekken en 'neen' tegen zulk een Zaligmaker zeggen!" Gods kinderen kennen tijden dat de hartelijke vreugde in God door Christus ondervonden wordt. Zij mogen smaken en ondervinden dat de Heere goed is. "Gij hebt wel eens in en door die grote Heere Jezus enige toenadering tot Hem gehad, en Zijn blijdschap is wel eens uw

sterkte geweest, althans de kleinsten en geringsten onder u zouden niet kunnen loochenen, dat zij zich niet meer in enige dingen buiten God waarlijk en wezenlijk kunnen verheugen, maar dat hun verlustiging, die zij begeren, en waar zij naar staan, alleen moet zijn in God door Christus, en dat zij daarvan gewoonlijk zo luttel en zo weinig in hun harten mogen hebben, - hetwelk hun grootste droefheid en smart is. Ja, kinderen van God, dat kan ook niet anders zijn: de bruiloftskinderen kunnen niet blij zijn, maar moeten treuren, wanneer de bruidegom niet bij hen is: dat is een zuiver blij van uw genadestaat, en een duidelijk teken, dat de Heere u wel eens goed geweest is, en dat gij wel eens iets van die zalige vreugde in God, door Christus, gesmaakt hebt, want anders zou u het gemis en de ontbering ervan zo smartelijk niet vallen, en u zo niet verontrusten. Het ware te wensen, kinderen van God, dat gij meer van die dierbare en heerlijke vreugde in u mocht ondervinden, dag gij u meer in de God uws heils mocht verheugen en u te allen tijde in Hem, door Christus, verblijden!" De kamerling reisde zijn weg met blijdschap. De Heere eist dat we Hem dienen met vreze en ons verheugen met beving. "O, wij moeten staan naar meer Evangelisch licht, om gedurig en gelovig gebruik van de Heere Jezus en van Zijn volheid te maken, om ons gedurig door Hem tot de Vader te laten leiden."

A. van Heteren

*Wendt u toch
nu zonder lang
uitstel tot de
Heere Jezus,
neemt Hem
aan, en gelooft
in Hem*

Persberichten

Jaarlijkse info-avond op de TUA

Denk je erover om theologie te studeren? Wil je weten of de studie iets voor je is? Wil je de sfeer aan de TUA proeven? Heb je vragen over hoe het er hier aan toe gaat? Op 25 november vindt vanaf 19.00 uur de jaarlijkse open avond plaats op onze Theologische Universiteit. Professor dr. T.M. Hofman zal deze avond een minicollege geven, zodat je eens kunt meemaken hoe een college

eruit kan zien. Hoogleraren en studenten vertellen over de opleiding en over het studentenleven. Er is hierbij volop gelegenheid om vragen te stellen en om de gebouwen te bekijken.

Je bent van harte welkom! Neem gerust vrienden of familie mee. Het is handig als je je vooraf aanmeldt. Dit kan door een mailtje te sturen naar info@tua.nl. Tot ziens op Wilhelminapark 4 in Apeldoorn!

Boekbesprekingen

Prof. L.H. van der Meiden, Liefde voor het Woord, prof. dr. A. Baars, G. Koffeman en ds. A. van de Weerd, gebonden, 189 blz., €16,50, Uitgeverij Om Sions Wil, ISBN 078-90-74787-79-6.

Het keurig uitgevoerde boek begint met een 'Ten geleide' van G. Koffeman en ds. A. van de Weerd. Daarin staat dat de liefde voor het Woord kenmerkend was voor prof. L.H. van der Meiden. Dan volgt een inleiding van prof. dr. A. Baars over de theologische betekenis en plaats van prof. L.H. van der Meiden. Daarna volgt een beknopte levensschets. Het grootste gedeelte van de bundel bestaat uit 52 meditaties. Er is rekening gehouden met het kerkelijke jaar. Prof. Baars schrijft dat prof. L.H. van der Meiden één van de dienaren van het Woord is die hem heeft leren preken. "Maar voor mijn eigen preekvoorbereiding leerde ik vooral hoe je door zorgvuldig te luisteren naar de Schrift de persoonlijk-bevindelijke boodschap uit de tekst zelf kunt laten opkomen. Er zit in de preken van Van der Meiden een voortdurende golfbeweging die in elk punt terugkomt van uitleg naar toepassing en dan weer: van uitleg naar toepassing. Dat heb ik vooral in die jaren van zijn uitgegeven preken aan vorming meegenomen." Baars haalt een citaat van Van der Meiden aan dat gaat over bevindelijk preken: "Bevindelijk preken is uit de Schrift vertolken van wat in de harten der gelovigen omgaat, van wat Gods Geest in die harten werkt, van wat de ziel doorleeft en gevoelt, als de Heilige Geest Zijn licht over Zijn werk in het hart laat schijnen en wat de ziel mist en lijdt in duisternis en onder twijfel, doormaakt in verachtering op de weg des levens en onder geestelijke verlating." Van der Meiden verbindt de bevinding met de beoefening van het geloof: "De bevinding, zo schrijft hij, kan nooit de grond zijn voor het geloof. De gronden voor het geloof liggen immers alleen in het evangelie waardoor Christus tot

ons spreekt en waarin Hij zichzelf in Zijn volheid aanbiedt. Maar wij hebben wel bewijzen nodig dat wij waarlijk geloven en echt geloof bezitten. Nu de gevoelige bevindelijke ervaringen 'zullen ons dienen als bewijs voor ons geloof, schoon zij nooit als grond gebruikt mogen worden.'" Veel van wat in de preken te vinden is, treffen we ook aan in de meditaties. De meditaties getuigen van een diepe ernst. Er wordt geschreven over de zonde en over de toorn van God. Maar het is de schrijver erom te doen zondaren te bewegen tot het geloof in Christus. Tot slot geven we een citaat uit een meditatie over 1 Koningen 18:12b 'Ik uw knecht nu vrees den HEERE van mijn jonkheid af.' "Vroege godsvrucht is niet hetzelfde als van jongsaf christelijk opgevoed zijn. Het getal van hen die naar de leer der waarheid opgevoed zijn is zeer groot. Zij die van hun jeugd de Heere vreesen, zijn weinigen. Die weinigen hebben een groot voorrecht. Vanaf hun jeugd woont en werkt de Heilige Geest zaligmakend in hen. Zij wandelen op de smalle weg des levens. Zij dienen geheel hun leven één Heere. Er is éénheid in geheel hun leven. En in die eenheid ligt kracht." We willen dit boek van harte aanbevelen.

Ds. D. Heemskerk, En om Uw gunst en waarheid saam, Een preken-serie over de Dordtse Leerregels, gebonden, 461 blz., € 32,50, 6e druk, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-09-336-09633.

De Dordtse Leerregels hebben nog niets van hun actualiteit verloren. Openlijk of bedekt worden in onze tijd remonstrantse dwalingen verbreid. In de Dordtse Leerregels worden deze dwalingen scherp en helder weerlegd. We nemen uit het voorwoord van wijlen ds. S. de Jong het volgende over: "Deze 37 predikaties, die de schrijver in de zondagmiddagdienst van zijn gemeente Nieuwleusen heeft uitgesproken, zijn zeer duidelijk van inhoud en voor ieder begrijpelijk, ondanks het feit dat de stof op zichzelf niet zo eenvoudig is. De schrijver heeft

daarin de waarheid in geen enkel opzicht tekortgedaan. In deze preken ontbreekt gelukkig de toepassing niet, die we in onze dagen zo vaak missen. De toepassing is zuiver op God Woord gegrond, waar-schuwend, bewogen, vertroostend en liefdevol, terwijl ook niet aan de 'bekommerden' is voorbijgegaan." We nemen het slot over van de preek over hoofdstuk 3 en 4 artikel 12: "Vaak heeft Hij aan onze deur geklopt. Hij zegt: 'Hoe menigmaal heb ik u bijeen willen vergaderen.' Menigmaal zond Hij u kastijdingen en beproevingen, opdat ze u zouden leiden tot waarachtige bekering. Hoe vaak heeft Hij u omringd met Zijn goedertierenheden, opdat de goedertierenheden des Heeren u zouden leiden tot waarachtige bekering? Hebben al deze bemoeienissen niets uitgewerkt? Een oppervlakkige belijdenis van de waarheid, zonder ware vrucht, zal ons niet baten. Het gaat om waarheid in het binnenste. Mag u delen in het leven der genade? Weet u dat niet? Dan zeggen de Dordtse vaders: 'Het gaat niet buiten u om. Dan zullen er vruchten gevonden worden in uw leven. Dan zijn er zaken die in uw hart en in uw leven omgaan. Al durft u het dan niet voor de mensen te belijden, al hebt u dan geen vrijmoedigheid om te spreken voor anderen, dan is er toch een binnenkamer, waar de Hartenkenner en Nierenproever u menigmaal gezien heeft, toen u met uw zondenood streed en u uw verlorenheid en ongerechtigheid beleed, ja waar u erkende dat het uw hartelijke begeerte was om voor Hem te leven. Daar nam u de toevlucht tot een volkomen Borg en Zaligmaker, omdat de hartelijke overtuiging van de Heilige Geest u niet alleen uw snoodheid en verlorenheid deed zien, maar ook de algenoegzaamheid van Hem zodat u tot Hem de toevlucht nam en op Hem alleen uw betrouwen leerde stellen, om zo van Hem alles te verwachten. Misschien durft u dit niet te zeggen in het bijzijn van andere mensen en kunt u niet met vrijmoedigheid ervan getuigen omdat u zo vaak beschaamd bent en zegt; 'Wat zullen ze wel van me denken, ik zo'n groot zondaar en

zo'n snood doorbrenger, daar ik zo menigmaal in mijn levenshandel en – wandel getuigd heb en nog getuig van het tegendeel van waar ik van spreek.' Echter, zijn er zulke tijden en ogenblikken in uw leven, dat die vruchten gevonden mogen worden van een hartelijke breuk met de wereld- en zondendienst, van een afkeer van de zonden, van een inkeer tot uzelf tot schaamte en verootmoediging en van een wederkeer tot God? Ja, van het hoofdkenmerk der genade, namelijk de toevluchtneming tot Christus, de Zaligmaker, Die zegt: 'Strijdt om in te gaan door de enge poort?' Amen."

Ds. D. Heemskerk, Zo ik niet had geloofd, Een preken-serie over de Nederlandse Geloofsbelijdenis, gebonden, 429 blz., € 32,50, 4e druk, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-09-336-09626.

In de nacht van 1 op 2 november 1561 werd er een pakje over de kasteelmuur van Doornik geworpen, met daarin een brief aan de koning van Spanje en de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Dat is dus dit jaar precies 450 jaar geleden. Guido de Brès, de opsteller van de Nederlandse Geloofsbelijdenis, wilde op deze manier aan de koning van Spanje het standpunt van de Gereformeerden duidelijk maken. Elke preek gaat over één artikel van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Alleen de zesde preek behandelt de artikelen 5 en 6. Omdat de eerste preek gaat over het leven van Guido de Brès bevat de bundel toch 37 preken. De eerste druk verscheen in 2001, nu ligt de 4e druk voor ons. Daaruit blijkt wel dat dit boek in een behoefte voorziet. We nemen met instemming de volgende regels uit het voorwoord over: "U moet geen diep doordachte, dogmatische verhandelingen verwachten. Het zijn eenvoudige preken, die tot doel hebben om de gemeente het grote belang van dit belijdenisschrift, ook voor onze tijd, te laten zien en om de rijke inhoud van de gereformeerde leer bekend te maken. De Heere schenke Zijn onmisbare zegen over deze uitgave,

en Hij geve dat deze dienen mag tot bevestiging en uitbreiding van Zijn Koninkrijk." Het trof ons wat ds. Heemskerk schrijft over artikel 36 aangaande de opdracht van de overheid. Het staatsbestuur dient niet alleen zorg te dragen voor het maatschappelijk en sociale leven, maar dient ook het geestelijke welzijn van de onderdanen te zoeken. Dat wordt zo verwoord in artikel 36 'om te weren en uit te roeien alle afgoderij en valse godsdienst, om het rijk van de antichrist te gronde te werpen.' Dan lezen we het volgende: "De vraag wordt weleens gesteld: het kan toch niet zo zijn dat er mensen die ketters zijn, uitgeroeid moeten worden? Er staat echter niet, dat die mensen uitgeroeid moeten worden, maar dat hun zondige praktijken en onbijbelse leringen uitgeroeid moeten worden. Niet de zondaar, maar wel zijn zonde moet tenietgedaan worden." De vraag wordt opgeworpen door de auteur hoe dit moet in onze multiculturele samenleving. Hij schrijft dan: "De overheid wordt geroepen om alle afgoderij en valse godsdienst te weren en uit te roeien. Hoe moet dit dan in onze samenleving, die multicultureel en multiraciaal is, dat wil zeggen: waarin allerlei verschillende culturen en rassen zijn vertegenwoordigd? Veel immigranten hebben hun vreemde godsdiensten meegenomen, en dragen deze min of meer uit. Moeten deze vreemdelingen niet

geherbergd worden, wanneer zij vervolgd worden? Zeker moet dit, want dit is ook een Bijbelse opdracht, die de Heere aan de Israëlieten in het Oude Testament gaf. Hij hield hun verschillende keren voor, dat zij moesten bedenken dat ook zij vreemdeling geweest waren in een vreemd land. In het Nieuwe Testament klinkt verschillende keren de vermaning om de herbergzaamheid niet te vergeten. Zeker wanneer het gaat om mensen die in nood en benauwdheid verkeren, mogen we dit niet nalaten, maar aan hun vreemde godsdienst mogen wij geen enkele ruimte geven, en dit is ook Bijbels." Of iets haalbaar is, is niet van doorslaggevende betekenis. Het ware geloof vraagt niet wat haalbaar is, maar wat de Heere eist is uitgangspunt. We willen nog een behartenswaardige gedachte aan u doorgeven en onderstrepen: "De overheid heeft niet alleen de taak om de verbreiding van het Woord in eigen land voor te staan, maar ook de zendingsarbeid te bevorderen; niet alleen ontwikkelingswerk, dat ook, maar ook de voortgang van de verkondiging van de enige Naam tot zaligheid onder het blinde heidendom." De Kerk heeft tot taak de overheid aan haar dure roeping te herinneren. We hebben maar iets kunnen aanstippen uit het inhoudsvolle boek. Neem en lees.

Liefde voor Israël

als primaire drijfveer

De stichting bevordert door haar werk de evangelieverkondiging onder de Joden.

Voor meer informatie over ons werk, lezingen en donaties, ga naar onze website: www.messiasbelijdendejoden.nl of neem contact op met ds. G. Bouw, tel.: 0172 - 47 00 40, e-mail: g.bouw@solcon.nl.

Een gift overmaken kan op 37 78 53 496.

Postbus 22 - 3860 AA Nijkerk

Stichting steun
Messias
belijdende
Joden

Een economisch welvarend China?

Ja zeker, maar... voorgangers hebben het erg moeilijk!

Maakt u hun studie mogelijk?

Stichting China
Veenendaal

Stort uw bijdrage op

rekening 32 06 66
t.n.v. Stichting China
Postbus 1150
3900 BD Veenendaal

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting
Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van
"Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10,
8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,
2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl
ING 70.43.50 t.n.v. Stichting
Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 13,50 per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde
Staten en Canada 12 dollar per jaar.
Advertenties € 0,36 (ex. BTW) per mm
met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Uitnodiging

Alle echtparen die tot de doelgroep behoren, maar ook hun familieleden,
belangstellenden en ambtsdragers worden hartelijk uitgenodigd voor onze
openbare bijeenkomst op D.V. zaterdag 12 november 2011 in Driestar Educatief,
Burgemeester Jamessingel 2 te Gouda. Ontvangst vanaf 14.15 uur.

De volgende lezingen zullen worden verzorgd:

'Een kind hebben of een kind zijn?' door ds. A. Vlietstra

'Een huwelijk zonder kroon...!?' door de heer J.A. Jobse

Voor meer informatie en/of aanmelden:

www.revoke.nl of (0184) 64 22 53.

Reformatische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.
Uw bestelling ontvangt u binnen
twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560